

Analiza preliminară a Impactului de Reglementare

Titlul analizei impactului	Metodologia de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis al energiei electrice
Data:	06.11.2017
Autoritatea administrației publice autor:	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Subdiviziunea:	
Persoana responsabilă și informația de contact:	Alexandru Ursu, Șef secție energie electrică și regenerabilă, Departamentul Tarife și Analize Economice, tel: 022 852 939; aursu@anre.md Daniel Chiviriga – consultant principal al secției energie electrică și regenerabile, Departamentul Reglementări tel: 022 852934, dchiviriga@anre.md ; Veaceslav Țurcanu, consultant superior, Secția energie electrică și regenerabilă, Departamentul Reglementări Tel: 022 852 934 ; vturcanu@anre.md
„Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare	
Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	3
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	1
TOTAL	6

Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

Intervenția dată nu necesită o analiză complexă.

- a) 2 - nivel de interes public mediu, deoarece Metodologia dată va fi aplicabilă pentru un grup al unui sector economic (operatorii sistemului de distribuție închis, utilizatorii sistemului de distribuție închis).
- b) 3 - intervenția este în mare parte inovativă și nu a fost aplicată anterior. Se aplică conform prevederilor Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică.
- c) 1 – ar putea fi afectată neesențial o parte mică a unui sector economic (operatorii sistemului de distribuție închis, utilizatorii sistemului de distribuție închis).

2. Definirea problemei

AIR în cauză cuprinde argumentarea cu privire la necesitatea elaborării Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis al energiei electrice (în continuare Metodologie), reieșind din prevederile Legislației Republicii Moldova și a impactului acestuia asupra activității operatorilor sistemului de distribuție închise.

Problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate:

1. Transpunerea prevederilor Legii cu privire la energia electrică, în partea ce ține de calcularea și aplicarea tarifelor reglementate pentru operarea sistemului de distribuție închis.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la energia electrică nr.107 din 27 mai 2016 Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică (în continuare Agenția), în termen de 24 de luni, este obligată să aducă actele sale normative de reglementare în concordanță cu legea, de asemenea să elaboreze, să publice și să pună în aplicare actele normative de reglementare noi prevăzute de lege.

În acest context, având în vedere prevederile art. 51 din Legea cu privire la energia electrică, este necesară elaborarea și aprobarea de către Agenție a unei Metodologii privind calcularea tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis.

2. Stabilirea tarifului pentru distribuția energiei electrice pentru sistemul de distribuție închis de un mod transparent cu includerea în componenta tarifului doar a cheltuielilor necesare și justificate;

La moment consumatorii finali de energie electrică dispun doar de dreptul de a furniza energia electrică subconsumatorilor săi în baza unui contract negociat între părți, iar tariful de furnizare a energiei electrice nu este reglementat și deseori netransparent.

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

Cauza care ar duce la apariția problemei nu există, dar în Legea cu privire la energia electrică nu este descris:

- modul de determinare a tarifelor de tip binom pentru operarea sistemului de distribuție închis;
- modul de determinare costului energiei electrice livrate utilizatorilor sistemului de distribuție închis;
- structura și modul de determinare a cheltuielilor justificate, necesare pentru exploatarea și întreținerea sistemului de distribuție închis;
- modul de determinare a cheltuielilor necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în sistemul de distribuție închis;
- metoda de calculare a profitului de la prestarea activității autorizate în cazul operatorilor sistemelor de distribuție închise care desfășoară activitatea de întreprinzător.

După cum se menționează mai sus intervenția este nouă, în mare parte inovativă și nu a fost aplicată anterior, iar necesitatea elaborării acestei Metodologii a fost stabilită expres în Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27 mai 2016.

În contextul prevederilor Legii cu privire la energia electrică, pentru asigurarea livrării energiei electrice prin sistemul de distribuție închis și alimentarea cu energie electrică a utilizatorilor sistemului de distribuție închis, operatorul sistemului de distribuție închis urmează să presteze activitatea menționată în baza tarifelor, care ar permite acoperirea cheltuielilor suportate de operatorul sistemului dat, precum și asigurarea unui profit în cazul operatorilor sistemelor de distribuție închise care desfășoară activitatea de întreprinzător.

Concomitent, conform prevederilor art. 51 din Legea cu privire la energia electrică, Metodologia în cauză trebuie să asigure implementarea următoarelor principii de determinare a tarifelor pentru operarea sistemului de distribuție închis:

a) costul energiei electrice furnizate se determină în baza prețului de procurare a energiei electrice achitat furnizorului;

b) tariful pentru serviciul prestat de operatorul sistemului de distribuție închis se determină ținându-se cont de cheltuielile justificate ale operatorului sistemului de distribuție închis necesare pentru exploatarea și întreținerea sistemului și pentru desfășurarea activității de livrare a energiei electrice, de cheltuielile necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în sistemul de distribuție închis, precum și de marja rezonabilă de profit, care nu va depăși 5% din valoarea netă a activelor utilizate de operatorul sistemului de distribuție închis, care desfășoară activitatea de întreprinzător, iar pentru operatorii sistemelor de distribuție închise ce nu desfășoară activitatea de întreprinzător constituie 0%.

Metodologia în cauză va stabili:

- a) modul de determinare a tarifelor de tip binom pentru operarea sistemului de distribuție închis;
- b) modul de determinare costului energiei electrice livrate utilizatorilor sistemului de distribuție închis;
- c) structura și modul de determinare a cheltuielilor justificate, necesare pentru exploatarea și întreținerea sistemului de distribuție închis;
- d) modul de determinare a cheltuielilor necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în sistemul de distribuție închis;
- e) metoda de calculare a profitului de la prestarea activității autorizate în cazul operatorilor sistemelor de distribuție închise care desfășoară activitatea de întreprinzător.

Operatorul sistemului de distribuție închis nu este în drept să perceapă alte plăți în legătură cu activitatea desfășurată în baza autorizației pentru sistemul de distribuție închis.

Operatorul sistemului de distribuție închis procură energie electrică pentru consum propriu și pentru alimentarea utilizatorilor sistemului său, după caz, pe piața cu amănuntul a energiei electrice.

Concomitent, metodologia dată prevede dreptul utilizatorului sistemului de distribuție închis de a încheia contract de furnizare a energiei electrice cu orice furnizor.

În acest caz, operatorul sistemului de distribuție închis este obligat să recalculeze tariful aplicat în raport cu utilizatorul respectiv și să includă în tarif doar costurile aferente serviciului prestat de operatorul sistemului de distribuție închis.

În contextul celor expuse, tariful pentru serviciul prestat de către operatorul sistemului de distribuție închis utilizatorilor sistemului dat, urmează a fi determinat reieșind din venitul ce urmează a fi obținut de către operator în vederea acoperirii costurilor și a cheltuielilor necesare pentru operarea sistemului de distribuție închis, livrarea energiei electrice utilizatorilor sistemului respectiv, precum și pentru obținerea unui nivel rezonabil de profit.

Prevederile Metodologiei se aplică în relațiile dintre operatorul sistemului de distribuție închis și utilizatorii sistemului dat.

3. Stabilirea obiectivelor

- stabilirea unor criterii obiective, transparente și neechivoce la calcularea tarifelor pentru operarea sistemului de distribuție închis;
- asigurarea transparenței la calcularea tarifelor respective prin stabilirea de criterii și principii de calcul clare și neechivoce, astfel ca beneficiarii să achite doar costurile reale și justificate suportate de operatorul sistemului de distribuție închis;

- asigurarea transparenței la terminarea profitului operatorului sistemului de distribuție închis de la prestarea activității autorizate.

4. Identificarea opțiunilor

Au fost identificate două opțiuni:

a) *Opțiunea I* (opțiunea „a nu face nimic”) constă în a nu elabora și aproba Metodologia de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis. În acest caz, nu vor fi respectate prevederile Legii cu privire la energia electrică și nu va fi stabilit cadrul de reglementare necesar pentru calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis. Astfel, operatorul sistemului de distribuție închis nu va putea să recupereze costurile asociate și cheltuielile necesare pentru exploatarea și întreținerea sistemului de distribuție închis;

b) *Opțiunea II* constă în elaborarea și aprobarea Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis. Astfel vor fi respectate prevederile Legii cu privire la energia electrică și va fi stabilit cadrul de reglementare necesar pentru calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis

Venitul operatorului sistemului de distribuție închis ce urmează a fi obținut în legătură cu alimentarea cu energie electrică a utilizatorilor sistemului de distribuție închis în anul „*n*” urmează a fi determinat reieșind din cantitatea de energie electrică livrată (consumată) utilizatorilor sistemului de distribuție închis precum și din puterea electrică contractată de către utilizatorii sistemului de distribuție închis:

$$V_n = EL_n \times TFC + \sum PC_n * 12 \times TP_n,$$

unde:

EL_n – cantitatea de energie electrică livrată utilizatorilor sistemului de distribuție închis în anul „*n*”, kWh;

TFC – prețul de procurare a energiei electrice achitat furnizorului de către operatorul sistemului de distribuție închis în anul „*n*”, lei/kWh;

PC_n – puterea electrică contractată de către utilizatorii sistemului de distribuție închis la locurile de consum în anul „*n*”, kW;

TP_n – tariful pentru serviciul de operare a sistemului de distribuție închis în anul „*n*”, lei/kW/lună.

Tariful pentru serviciul de operare a sistemului de distribuție închis se va determina în baza formulei:

$$TP_n = \frac{CO_n + CE_n + R_n}{PT_n \times 12}$$

unde:

CO_n – cheltuielile justificate ale operatorului sistemului de distribuție închis necesare pentru exploatarea și întreținerea sistemului de distribuție închis, precum și pentru livrarea energiei electrice utilizatorilor prin sistemul de distribuție închis în anul „*n*”;

CE_n – cheltuielile necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în sistemul de distribuție închis în anul „*n*”;

R_n – profitul anului „*n*” al operatorului sistemului de distribuție închis de la desfășurarea activității autorizate. Profitul se calculează numai pentru operatorii sistemelor de distribuție închise care desfășoară activitatea de întreprinzător.

PT_n –Puterea maximă permisă, indicată în actul de delimitare, încheiat în legătură cu racordarea sistemului de distribuție închis la rețeaua electrică de distribuție sau de transport, kW.

În cazul în care valoarea cumulată a puterilor electrice contractate de către toți utilizatorii sistemului de distribuție închis ($\sum PC_n$) este mai mare decât puterea maximă permisă PT_n , în calcule se va utiliza valoarea $\sum PC_n$.

Cheltuielile justificate (CO_n) ale operatorului sistemului distribuție închis în anul „ n ” sunt constituite din:

- a) cheltuielile privind amortizarea imobilizărilor (CAI_n);
- b) cheltuielile materiale (CM_n);
- c) cheltuielile de întreținere și exploatare a sistemului de distribuție închis ($CÎE_n$);
- d) cheltuielile de distribuție și administrative (CDA_n).

Astfel:

$$CO_n = CAI_n + CM_n + CÎE_n + CDA_n)$$

Cheltuielile privind amortizarea imobilizărilor (CAI_n) utilizate de operatorul sistemului de distribuție închis în legătură cu activitatea autorizată desfășurată în anul „ n ” se determină conform formulei:

$$CAI_n = \sum_{i=1}^k \frac{VI_{in}}{DV_i}$$

unde:

VI_{in} – costul de intrare a imobilizărilor de categoria „ i ” în anul „ n ”. La calcularea amortizării imobilizărilor în costul de intrare a activelor nu se include valoarea imobilizărilor conservate, aflate în curs de execuție, date în locațiune, imobilizărilor finanțate din donații, transmise operatorului sistemului de distribuție închis cu titlu gratuit sau la deservire tehnică, neutilizate în activitatea autorizată, a obiectelor locative, de menire social-culturală și altor imobilizări care nu sunt destinate activității autorizate desfășurate de operatorul sistemului de distribuție închis, imobilizări finanțate de la bugetele de stat și locale, de agenți economici sau de către utilizatorii sistemului de distribuție închis.

DV_i - durata de utilizare a imobilizărilor corporale și necorporale amortizabile de categoria „ i ”, care nu poate fi mai mică decât durata indicată în Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 21. 03. 2003. Grupele de categorii „ i ” se formează prin gruparea imobilizărilor corporale și necorporale cu durată de utilizare identică.

Cheltuielile materiale (CM_n) cuprind cheltuielile legate de procurarea materialelor, pieselor de schimb, combustibilului, carburanților, lubrifianților, și altor resurse materiale necesare pentru asigurarea procesului tehnologic, întreținerea, exploatarea și reparația sistemului de distribuție închis. Cheltuielile materiale se determină de operatorul sistemului de distribuție închis reieșind din cantitatea fiecărui tip de material necesar, determinată în baza normelor de consum și a analizei materialelor, pieselor de schimb, aparatelor, instrumentelor și a mijloacelor de protecție personală utilizate în anul precedent ($n-1$), pentru întreținerea și pentru exploatarea sistemului de distribuție închis și reieșind din prețurile minime de pe piață.

Cheltuielile de exploatare și întreținere a sistemului de distribuție închis ($CÎE_n$) includ: cheltuielile legate de retribuirea muncii și cheltuielile legate de contribuțiile pentru asigurările sociale și cele medicale ale personalului antrenat nemijlocit în deservirea tehnică, întreținerea, exploatarea și

reparația sistemului de distribuție închis precum și plățile pentru serviciile prestate de terțe părți pentru verificarea, deservirea tehnică, întreținerea, exploatarea și reparația sistemului de distribuție închis. Cheltuielile de întreținere și exploatare se determină de operatorul sistemului de distribuție închis în baza devizelor de cheltuieli aprobate, prețurilor pe piață, și contractelor încheiate cu terțe părți pentru efectuarea lucrărilor sus-menționate.

Cheltuielile de distribuție și administrative (CDA_n) se determină de operatorul sistemului de distribuție închis și cuprind cheltuielile aferente controlului echipamentelor de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale și citirii lunare a echipamentelor de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale, instalate la punctele de delimitare cu instalațiile electrice ale utilizatorilor sistemului de distribuție închis, cheltuielile privind facturarea utilizatorilor, precum și taxele și impozitele achitate nemijlocit pentru desfășurarea activității autorizate.

Cheltuielile necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în sistemul de distribuție închis în anul „ n ” se determină în baza formulei:

$$CE_n = CTE_j \times TFC,$$

unde:

CTE_j – consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în sistemul de distribuție închis în anul „ n ”. Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în fiecare an „ n ” se determină de operatorul sistemului de distribuție închis în conformitate cu prevederile Instrucțiunii privind calcularea pierderilor de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 246 din 2 mai 2007.

De remarcat că valoarea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în anul „ n ”, admisă în calculul tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis pentru anul respectiv nu poate fi mai mare decât valoarea efectivă a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, înregistrată în anul precedent.

Profitul operatorului sistemului de distribuție închis de la desfășurarea activității autorizate urmează a fi determinat în baza formulei:

$$R_n = VNA_n \times R_r / 100,$$

unde:

VNA_n – valoarea netă în anul „ n ” a imobilizărilor utilizate de operatorul sistemului de distribuție închis în legătură cu activitatea autorizată. Această valoare se determină ca diferența dintre costul de intrare și amortizarea acestor imobilizări acumulată până la începutul anului „ n ”:

$$VNA_n = VIA_n - UA_{n-1},$$

unde:

VIA_n – costul de intrare a imobilizărilor, date în exploatare până la începutul anului „ n ”;

UA_{n-1} – amortizarea imobilizărilor acumulată din perioada de dare în exploatare până la începutul anului „ n ”.

R_r – marja de profit, care nu va depăși 5 % pentru operatorii sistemelor de distribuție închise care desfășoară activitatea de întreprinzător, iar pentru operatorii sistemelor de distribuție închise care nu desfășoară activitatea de întreprinzător aceasta constituie 0%

5. Analiza și compararea opțiunilor

La capitolul abordărilor alternative au fost identificate două opțiuni:

A) A nu face nimic

În cazul, în care nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul elaborării și aprobării Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis, nu vor fi respectate prevederile Legii cu privire la energia electrică și nu va fi stabilit cadrul de reglementare necesar pentru calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis

B) Reglementarea clasică

Opțiunea a II-a presupune elaborarea și aprobarea Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis, conform cerințelor Legii cu privire la energia electrică.

Metodologia menționată va permite asigurarea respectării și implementării prevederilor Legii cu privire la energia electrică, astfel va fi stabilit cadrul de reglementare necesar pentru calcularea a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis.

ALTERNATIVA	POSIBILELE AVANTAJE	POSIBILELE DEZAVANTAJE
A) Alternativa de „a nu face nimic”	a) Statul nu va suporta cheltuielile legate de publicarea Metodologiei de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică furnizată de furnizorul central de energie electrică.	a) nu vor fi respectate prevederile Legii cu privire la energia electrică. b) nu va fi stabilit cadrul de reglementare necesar pentru calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis; c) Nu va fi posibilă recuperarea de către operator a costurilor și a cheltuielilor necesare pentru operarea sistemului de distribuție închis. d) Utilizatorii sistemului de distribuție închis nu vor putea exercita în mod efectiv dreptul de a schimba furnizorul de energie electrică iar tarifele care vor fi achitate de către aceștia operatorului sistemului de distribuție închis nu vor fi stabilite în mod transparent și clar.
B) Reglementarea clasică - Elaborarea și aprobarea Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de	a) Implementarea prevederilor Legii cu privire la energia electrică; b) va fi stabilit cadrul de reglementare necesar pentru calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis; c) va fi asigurată transparența la calcularea tarifelor pentru operarea sistemului de distribuție închis prin	a) Nu au fost identificate

distribuție închis.	<p>stabilirea de criterii și principii de calcul a acestora, astfel ca beneficiarii să achite doar costurile reale și justificate suportate de operatorul sistemului de distribuție închis;</p> <p>d) va fi posibilă recuperarea de către operatori a costurilor și a cheltuielilor necesare pentru operarea sistemului de distribuție închis și livrarea energiei electrice utilizatorilor acestuia.</p>
---------------------	---

În prezent, consumatorii finali de energie electrică dispun de dreptul de a transmite energia electrică subconsumatorilor săi, în condițiile stabilite în contractele încheiate de aceștia în temeiul Legii cu privire la energia electrică nr. 124 din 23.12.2009. Cu toate acestea, conform prevederilor art. 96 din Legea cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016, contractele respective își vor pierde valabilitatea în termen de 2 ani din data intrării în vigoare a Legii menționate. Astfel, persoanele, care au în proprietate și operează instalații și rețele electrice prin intermediul cărora livrează energie electrică unor utilizatori de sistem în condițiile menționate la art. 50 din Legea cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016, urmează să obțină de la Agenție autorizație pentru operarea sistemului de distribuție închis și să presteze activitatea respectivă în calitate de operator al sistemului de distribuție închis.

Totodată, persoanele autorizate ca operator al sistemului de distribuție închis vor calcula și vor aplica un tarif transparent pentru distribuția energiei electrice, incluzând doar cheltuielile necesare și justificate și doar componente ce se referă la distribuția energiei electrice, excluzând alte taxe ce nu se referă la distribuția energiei electrice (arenda încăperilor, deșeuri, etc.)

Costurile majore și beneficiile anticipate ale intervenției statului

Costuri:

După cum rezultă din analiza cap. I al prezentei AIR, proiectul Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis al energiei electrice vizează și va avea impact asupra operatorilor sistemelor de distribuție închise și asupra utilizatorilor sistemelor de distribuție închise din țară.

Nu a fost identificată apariția unor costuri de conformare pentru întreprinderile din sectorul electroenergetic (precum careva investiții suplimentare sau cheltuieli legate de implementarea principiilor stabilite în proiectul Metodologiei) sau careva costuri administrative legate de implementarea de către Agenție a Metodologiei în cauză;

Cheltuieli aferente în urma elaborării, aprobării și publicării Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis al energiei electrice vor fi suportate de către ANRE;

Proiectul în cauză nu va influența în careva mod concurența pe piața energiei electrice din Republica Moldova.

Întrucât proiectul Metodologiei presupune aplicarea unui mecanism de determinare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis ia în considerație practic aceleași componente aferente costurilor și cheltuielilor ca și în cazul livrării energiei electrice subconsumatorilor, autorii prezentei

AIR estimează că impactul pe care îl va avea implementarea noii Metodologii asupra utilizatorilor sistemelor de distribuție închise, cuantificat în valori monetare, va fi comparabil cu cheltuielile suportate de subconsumatori în legătură cu achitățile efectuate pentru livrarea energiei electrice de către consumatorii finali.

Actualmente utilizatorii sistemelor de distribuție închise, conform pct. 89 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, achită o taxă pentru acoperirea parțială a cheltuielilor de exploatare a rețelelor sale și a consumului tehnologic. Această taxă diferă substanțial de la operator la operator în dependență de gradul de încărcare a sistemului de distribuție aflat în gestiunea operatorului, de condiția lui tehnică și constituie în mediu 10-20 % din prețul de procurare a energiei electrice de către OSDÎ, sau circa 20-40 bani/kWh.

Metodologia dată prevede determinarea tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis în baza costurilor strict necesare și conform relațiilor de calcul specifice determinării tarifului de tip binom. Astfel, tariful determinat va exclude taxarea discriminatorie a subconsumatorilor, utilizatori ai diferitor sisteme de distribuție închise, iar componentele acestuia vor fi transparente și accesibile pentru verificare.

Beneficii:

Principalele beneficii majore ale intervenției statului sunt următoarele:

- Vor fi create premisele și condițiile necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite în Legea cu privire la energia electrică;
- va fi asigurată transparența la formarea prețurilor aplicate de operatorii sistemelor de distribuție închise în raport cu utilizatorii sistemului respectiv, prin stabilirea de criterii și principii de calcul clar definite, astfel ca utilizatorii sistemului de distribuție închise să achite doar costurile reale și justificate suportate de operatorul sistemului menționat;
- va fi asigurată recuperarea de către operatorul sistemului de distribuție închis a costurilor de achiziție a energiei electrice și a cheltuielilor aferente exploatării și întreținerii sistemului de distribuție închis;
- vor fi asigurate condițiile necesare pentru ca utilizatorii sistemelor de distribuție închise să-și poată exercita în mod efectiv dreptul de a schimba furnizorul de energie electrică.

În contextul celor expuse, autorii prezentei AIR consideră oportună aplicarea opțiunii a II-a, care presupune elaborarea și aprobarea Metodologiei de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis.

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

7. Consultarea

Metodologia de calculare a tarifelor reglementate pentru operarea sistemului de distribuție închis urmează a fi aplicată în raport cu operatorul sistemului de distribuție închis și utilizatorii sistemului dat.

În acest context, cu privire la oportunitatea aprobării de către ANRE a Metodologiei de calculare, a tarifelor pentru operarea sistemului de distribuție închis, Agenția a consultat Ministerul Economiei și Infrastructurii, Consiliul Concurenței, titularii de licențe pentru distribuția energiei electrice (ÎCS „RED Union Fenosa” S.A. , S.A. „, RED Nord”, S.A. „,RED Nord Vest”, titularii de licențe pentru furnizarea energiei electrice (ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, SA "Furnizarea Energiei Electrice Nord"S.A, SA „Energocom”), Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova,

Confederația Națională a Patronatului, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Federația “CONDRUMAT”.

Totodată, pe data de 09.11.2017 pe pagina WEB a Agenției (www.anre.md, la rubrica Transparența decizională / Consultări Publice) și rubrica Comunicare/Noutăți/2017 (09 noiembrie 2017) a fost amplasat proiectul Metodologiei menționate și Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare, astfel încât orice persoană interesată să profite de posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronica indicată pe site.

Pînă în prezent au fost primite avize din partea ÎCS „RED Union Fenosa” SA Consiliului Concurenței.

ÎCS „RED Union Fenosa” a venit cu obiecții la componentele tarifului pentru sistemul de distribuție închis și anume:

Nu este relevantă aplicarea tarifului pentru sistemul de distribuție închis în baza utilizării puterii, nu energiei electrice, cum are loc pentru rețelele electrice de distribuție obișnuite. Aceasta abordare va complica relațiile dintre consumatorii și operatorul rețelelor de distribuție închise (renegocierea contractelor, instalarea sistemelor de măsurare și limitare a puterii), ceea ce nu este de dorit.

Nu se acceptă: Deoarece, cea mai corectă abordare este aprobarea tarifelor de distribuție per capacitate și nu per unitate energie. Totodată în cazul în care utilizatorul sistemului de distribuție închis va dori să schimbe furnizorul, aplicarea tarifului binom va simplifica semnificativ această procedură.

ÎCS „RED Union Fenosa”

La Pct.1 ar fi bine să se facă referință la articolele concrete din Lege, în particular, la art. 51(2).

Se acceptă parțial:

Temeiul legal va fi indicat în preambulul Hotărârii de aprobare. Pct.1 se expune în următoarea redacție:

„Metodologia de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis (în continuare Metodologie) are ca scop stabilirea modului de calcul a tarifelor pentru serviciul de operare a sistemului de distribuție închis prestat de către operatorii sistemelor de distribuție închise.”

La Pct.4

Se creează impresia că tariful se stabilește de operator fără a se ține cont de această metodologie, ceea ce este incorect.

Se acceptă parțial:

Pct.4 se expune în următoarea redacție: *„Tariful pentru operarea sistemului de distribuție închis se stabilește în baza prezentei metodologii de către fiecare operator al sistemului de distribuție închis, autorizat în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică, pentru sistemul de distribuție închis pe care îl exploatează”*

La Pct.14.

Comentariul UFM:

1. Nu trebuie de exclus situațiile în care VNAn este egală cu zero sau aproape de zero, din cauza amortizării avansate a instalațiilor electrice. În atare situații, operatorul ar putea închide afacerea cu grave consecințe pentru consumatorii deserviți.

2. Abordarea aplicată față de operatorul de distribuție închisă este discriminatorie din următoarele considerente:

- a) Valoarea rentabilității este mult mai mică, decât pentru rețelele electrice obișnuite
- b) Valoarea rentabilității nu ia în considerație activitatea de furnizare.

Operatorul rețelei de distribuție închise nu poartă nici o vină că consumatorii acestuia s-au trezit într-o situație de a fi racordați la rețeaua închisă.

Nu se acceptă:

În Legea cu privire la energia electrică art.51 alin.(2) lit. b) este specificat expres:

tariful pentru serviciul prestat de operatorul sistemului de distribuție închis se determină ținându-se cont de cheltuielile justificate ale operatorului sistemului de distribuție închis necesare pentru exploatarea și întreținerea sistemului și pentru desfășurarea activității de livrare a energiei electrice, de cheltuielile necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în sistemul de distribuție închis, precum și de marja rezonabilă de profit, care nu va depăși 5% din valoarea netă a activelor utilizate de operatorul sistemului de distribuție închis în legătură cu activitatea autorizată. Marja de profit se aplică în cazul operatorilor sistemelor de distribuție închise care desfășoară activitatea de întreprinzător.

Consiliul Concurenței:

La Pct.14

Referitor la marja de profit, consideră necesară aducerea în concordanță a acestei prevederi cu art.51 alin (2) lit. b) din Legea cu privire la energia electrică, conform căruia marja rezonabilă de profit nu va depăși 5% din valoarea netă a activelor utilizate de operatorul sistemului de distribuție închis în legătură cu activitatea autorizată.

Se acceptă:

Se va expune în următoarea redacție:

„ R_r – marja de profit, care nu va depăși 5% pentru operatorii sistemelor de distribuție închise care desfășoară activitatea de întreprinzător, iar pentru operatorii sistemelor de distribuție închise care nu desfășoară activitatea de întreprinzător aceasta constituie 0%”.

Toate obiecțiile și propunerile expediate în adresa Agenției au fost examinate și au fost luate în considerație la îmbunătățirea proiectului Metodologiei în cauză. Toate propunerile parvenite la proiectul Metodologiei, precum și informațiile cu privire la acceptarea sau respingerea acestora (cu explicațiile necesare în cazul în care nu au fost acceptate) sunt prezentate în sinteza propunerilor și obiecțiilor, publicată pe pagina oficială a Agenției. Au fost organizate ședințe de lucru cu părțile interesate pe marginea proiectului unde părțile interesate au avut ocazia să se expună pe marginea Metodologiei în cauză.